

1. Ansökan om eller förnyelse av körkort

2. Yrkeskörtillstånd för taxiförare

3. Utvidgad läkarkontroll

4. Grupp 2, åldersrelaterad hälsokontroll (45, 50, 55, 60, 65)

5. På grund av tidigarelagd kontroll av körhälsa

6. På anmodan från polisen

Annat:

Personuppgifter	Efternamn				
	Förnamn		Personbeteckning		
	Gatuadress		Postnummer	Postadress	
	Identiteten bestyrkt, kryssa i rätt ruta (ID, körkort, annat, vad)		gällande körkortsklass		
Identitetsbevis Körkort Annat, vad					
Hälsokontroll-uppgifter	☐ Känner inte till tidigare uppgifter om hälsotillståndet ☐ Känner till tidigare uppgifter om hälsotillståndet		Har följt patientens hälsotillstånd Personligen från och med _____ Via handlingar från år _____		
	Grupp 1: syn	Synskärpa utan glasögon eller kontaktlinser syn med båda ögonen höger öga vänster öga		Korrigerad med glasögon eller kontaktlinser syn med båda ögonen höger öga vänster öga	
		Uppfyller kravet på det horisontella synfältet ☐ ja ☐ nej		Uppfyller kraven på det centrala synfältet utan fel ☐ ja ☐ nej	
	Grupp 2: syn och hörsel	Synskärpa utan glasögon eller kontaktlinser syn med båda ögonen höger öga vänster öga		Korrigerad med glasögon eller kontaktlinser syn med båda ögonen höger öga vänster öga	
		Uppfyller kravet på det horisontella synfältet ☐ ja ☐ nej		Uppfyller kraven på det centrala synfältet utan fel ☐ ja ☐ nej	
	Betydligt nedsatt kontrastseende ☐ ja ☐ nej		Hör tal åtminstone med ena örat på minst 4 meters avstånd ☐ utan hörapparat ☐ med hörapparat		
	Rusmedelsberoende ☐ nej ☐ ja		Minne utifrån samtal ☐ normalt ☐ minnet försvagat		
	Teckning av urtavlan ☐ normal ☐ avvikande		Påverkar körförmågan väsentligt ☐ ja ☐ nej ☐ ja ☐ nej		
	Fynd och deras inverkan på körförmågan	1. Synproblem			
		2. Hjärtsjukdom eller hypertoni			
3. Cirkulationsstörning i hjärnan					
4. Diabetes					
5. Neurologisk sjukdom eller minnesstörning					
6. Sömnlöshet, sömnapné eller annan sömnstörning					
7. Psykisk sjukdom					
8. Rusmedelsberoende					
9. Besvär i rörelseorganen					
10. Läkemedel som påverkar körförmågan					
11. Annan sjukdom, vilken					
Slutsatser	Hälsokrav på föraren		Grupp 1		
	Uppfyller kraven på körhälsa utan begränsningar		☐ Ja ☐ Nej		
	Uppfyller kraven på körhälsa endast med följande begränsningar:				
	Ska använda glasögon/kontaktlinser		☐ Ja ☐ Nej		
	Ska använda alkoholås		☐ Ja ☐ Nej		
	Ska använda hörapparat		☐ Ja ☐ Nej		
Annat hälsokrav, vad:		☐ Ja ☐ Nej			
Tilläggskrav	☐ Prov på körförmåga (förutsättningar för användning av fordonets manöverorgan, behov av tilläggsutrustning)				
	☐ Körprov (behärskande av trafikreglerna och körprov i trafik)		☐ Utvidgad testning		
Tidigarelagd kontroll av körhälsan	Läkarundersökning om _____ 0,5 _____ 1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5 _____ år				
	Vilken specialitet				
Datum och underskrift	Ovanstående intygas på heder och samvete Ort och datum _____		Läkarens underskrift _____		
	Kontaktuppgifter _____		Identifikationskod och specialområde _____ Namnförtydligande _____		

Till patienthandlingarna

ALR 2025/983

1. Ansökan om eller förnyelse av körkort
2. Yrkeskörtillstånd för taxiförare
3. Utvidgad läarkontroll
4. Grupp 2, åldersrelaterad hälsokontroll (45, 50, 55, 60, 65)
5. På grund av tidigarelagd kontroll av körhälsa
6. På anmodan från polisen

Annat:

Personuppgifter	Efternamn				
	Förnamn		Personbeteckning		
	Gatuadress		Postnummer	Postadress	
	Identiteten bestyrkt, kryssa i rätt ruta (ID, körkort, annat, vad) gällande körkortsklass Identitetsbevis Körkort Annat, vad				
Hälsokontroll-uppgifter	☐ Känner inte till tidigare uppgifter om hälsotillståndet ☐ Känner till tidigare uppgifter om hälsotillståndet		Har följt patientens hälsotillstånd Personligen från och med _____ Via handlingar från år _____		
	Grupp 1: syn	Synskärpa utan glasögon eller kontaktlinser syn med båda ögonen höger öga vänster öga		Korrigerad med glasögon eller kontaktlinser syn med båda ögonen höger öga vänster öga	
		Uppfyller kravet på det horisontella synfältet ☐ ja ☐ nej		Uppfyller kraven på det centrala synfältet utan fel ☐ ja ☐ nej	
		Synskärpa utan glasögon eller kontaktlinser syn med båda ögonen höger öga vänster öga		Korrigerad med glasögon eller kontaktlinser syn med båda ögonen höger öga vänster öga	
	Grupp 2: syn och hörsel	Uppfyller kravet på det horisontella synfältet ☐ ja ☐ nej		Uppfyller kraven på det centrala synfältet utan fel ☐ ja ☐ nej	
		Betydligt nedsatt kontrastseende ☐ ja ☐ nej		Hör tal åtminstone med ena örat på minst 4 meters avstånd ☐ utan hörapparat ☐ med hörapparat	
		Rusmedelsberoende ☐ nej ☐ ja		Teckning av urtavlan ☐ normal ☐ avvikande	
	Fynd och deras inverkan på körförmågan	Minne utifrån samtal ☐ normalt ☐ minnet försvagat		Påverkar körförmågan väsentligt ☐ ja ☐ nej ☐ ja ☐ nej	
		1. Synproblem			
		2. Hjärtsjukdom eller hypertoni			
3. Cirkulationsstörning i hjärnan					
4. Diabetes					
5. Neurologisk sjukdom eller minnesstörning					
6. Sömnlöshet, sömnapné eller annan sömnstörning					
7. Psykisk sjukdom					
8. Rusmedelsberoende					
9. Besvär i rörelseorganen					
10. Läkemedel som påverkar körförmågan					
11. Annan sjukdom, vilken					
Slutsatser	Hälsokrav på föraren		Grupp 1		
	Uppfyller kraven på körhälsa utan begränsningar		☐ Ja ☐ Nej		
	Uppfyller kraven på körhälsa endast med följande begränsningar:				
	Ska använda glasögon/kontaktlinser		☐ Ja ☐ Nej		
	Ska använda alkoholås		☐ Ja ☐ Nej		
	Ska använda hörapparat		☐ Ja ☐ Nej		
Tilläggskrav	☐ Provpå körförmåga (förutsättningar för användning av fordonets manöverorgan, behov av tilläggsutrustning)		☐ Utvidgad testning		
	☐ Körprov (behärskande av trafikreglerna och körprov i trafik)				
Tidigarelagd kontroll av körhälsan	Läkarundersökning om _____ 0,5 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ år				
	Vilken specialitet				
Datum och underskrift	Ovanstående intygas på heder och samvete Ort och datum _____ Läkarens underskrift _____				
	Kontaktuppgifter		Identifikationskod och specialområde _____ Namnförtydligande _____		

För patienten

ÅLR 2025/983

Läkarutlåtande om körförmågan

1. Ansökan om eller förnyelse av körkort	2. Yrkeskörtillstånd för taxiförare	3. Utvidgad läkarkontroll
4. Grupp 2, åldersrelaterad hälsokontroll (45, 50, 55, 60, 65)	5. På grund av tidigarelagd kontroll av körhälsa	6. På anmodan från polisen

Annat:

Personuppgifter	Efternamn						
	Förnamn				Personbeteckning		
	Gatuadress			Postnummer		Postadress	
	Identiteten bestyrkt, kryssa i rätt ruta (ID, körkort, annat, vad) gällande körkortsklass Identitetsbevis Körkort Annat, vad						
Slutsatser	Hälsokrav på föraren			Grupp 1		Grupp 2 och taxiförare	
	Uppfyller kraven på körhälsa utan begränsningar			☐ Ja	☐ Nej	☐ Ja	☐ Nej
	Uppfyller kraven på körhälsa endast med följande begränsningar:						
	Ska använda glasögon/kontaktlinser			☐ Ja		☐ Ja	
	Ska använda alkolås			☐ Ja		☐ Ja	
	Ska använda hörapparat					☐ Ja	
	Annat hälsokrav, vad:			☐ Ja		☐ Ja	
	Tilläggskrav	☐ Prov på körförmåga (förutsättningar för användning av fordonets manöverorgan, behov av tilläggsutrustning)					
☐ Körprov (behärskande av trafikreglerna och körprov i trafik) ☐ Utvidgad testning							
Tidigarelagd kontroll av körhälsan	Läkarundersökning om 0,5 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ år						
	Vilken specialitet						
Datum och underskrift	Ovanstående intygas på heder och samvete						
	Ort och datum			Läkarens underskrift			
	Kontaktpggifter	Identifikationskod och specialområde		Namnförtydligande			

Anvisningar till läkaren om ifyllandet av blanketten

Anteckna en eller flera orsaker till att läkarutlåtande ges i punkterna 1-3 eller en orsak i punkterna 4-6.

1. För ansökan om och förnyelse av körkort

Denna punkt väljs, om kunden ansöker om sitt första körkort eller om läkarutlåtande krävs för förnyelse av körkortet (för ansökan om körkorts-tillstånd). Det kan även vara fråga om höjning av körkortskategorin (kunden har sedan tidigare körkort grupp 1 och höjer nu kategori till grupp 2) och ska då uppfylla hälsokraven för grupp 2. Denna punkt väljs också om ansökan gäller trafiklärlartillstånd. Då ska sökanden uppfylla körhälsokraven för grupp 2.

Vid förnyandet av körkort krävs läkarutlåtande, om giltigheten av ett körkort som innehåller kategorier som hör till grupp 1 har upphört eller utvidgat läkarutlåtande, om sökanden har fyllt 70 år före ansökan om förnyande av körkort görs. Ett utlåtande krävs likaså då den som ansöker om förnyelse av ett körkort som innehåller kategorier som hör till grupp 2 har fyllt 45 år eller uppnår denna ålder medan det körkort som ska förnyas är giltigt. Ett omfattande läkarutlåtande för grupp 2 krävs, om kunden har fyllt 68 år innan denne lämnar in en ansökan om förnyelse av körkortet eller kunden fyller 68 år innan det nuvarande körkortet går ut.

2. För yrkeskörtillstånd till taxiförare

Yrkeskörtillstånd för taxiförare ska väljas för ansökan och upprätthållande av yrkeskörtillstånd för taxiförare i det fall att kunden ansöker om sitt första körtillstånd för taxiförare eller förnyar ett körtillstånd som håller på att gå ut (fortsatt tillstånd). Läkarutlåtande ska lämnas in då det första körtillståndet för taxiförare söks och då sökanden förnyar körtillståndet eller har fyllt eller fyller 45 år medan körtillståndet är giltigt. Om körtillstånd beviljas en sökande som fyllt 68 år eller giltighetstiden för ett körtillstånd till en sökande som fyllt 68 år förlängs, ska åldrandets konsekvenser beaktas i läkarutlåtandet (utvidgat läkarutlåtande).

I bedömningen ska hänsyn även tas till misstankar som eventuellt väcks i undersökningarna och som pekar på någon annan sjukdom eller egenskap i hälsotillståndet som har en märkbar effekt på personens funktionsförmåga som taxiförare, trots att dessa faktorer inte hindrar att körkortskraven i kategori 2 uppfylls.

3. Utvidgad läkarkontroll

Vid en omfattande läkarundersökning av en äldre förare ifylls förutom denna blankett även blanketten Utvidgad läkarutlåtande. Denna punkt ska väljas, om den som ansöker om förnyelse av ett körkort som innehåller kategorier som hör till grupp 1 har fyllt 70 år innan personen ansöker om förnyelse av körkortet eller om den som ansöker om förnyelse av ett körkort som innehåller kategorier som hör till grupp 2 har fyllt 68 innan personen ansöker om förnyelse av körkortet eller sökanden fyller 68 år innan det nuvarande körkortets giltighet upphör.

4. Grupp 2 åldersrelaterad hälsokontroll (45, 50, 55, 60, 65)

Denna punkt ska väljas, om en innehavare av körkort (grupp 2) som gäller lastbil eller buss till år 2033 eller till 70 års ålder ska lämna ett läkarutlåtande om att kraven på körhälsa uppfylls till polisen på grund av föreskriven ålder för att kunna hålla sin körkort i kraft. Denna skyldighet gäller när innehavaren av körkort i fråga fyller 45, 50, 55, 60 eller 65 år.

5. Tidigarelagd kontroll av körhälsa

Denna punkt ska väljas, om det vid föregående kontroll av körhälsa har konstaterats att kunden är skyldig att lämna ett tidigarelagt läkarutlåtande till polisen för att hålla sin körkort i kraft. Det är inte fråga om att ansöka om eller förnya körkortet, utan om en av läkare ålagd extra skyldighet att visa att kraven på körhälsa uppfylls inom en fastställd tidsfrist.

6. På grund av åläggande från polisen

Denna punkt ska väljas, om polisen exempelvis vid en trafikkontroll har ålagt kunden att lämna in ett extra läkarutlåtande för att visa att kraven på körhälsa uppfylls. Det är inte fråga om att ansöka om eller förnya körkortet, utan om en extra skyldighet att visa att kraven på körhälsa uppfylls för att hålla sin körkort i kraft. Ett åläggande från polisen kan likaså gälla en taxiförares körkort, men läkarutlåtandet vidarebefordras i dessa fall till polisen.

Förargrupper:

Grupp 1

Förare av motorcykel, personbil/paketbil samt personbilsdragna fordonskombinationer samt traktor- och mopedförare (kategorierna A, A1, A2, B, BE, AM120, AM121, T).

Grupp 2

Förare av lastbil, buss och fordonskombinationer med dessa (kategorierna C, C1, C1E, CE, D, D1, D1E, DE) samt taxiförare (även om det endast är fråga om körkort i kategori B).

Hälsokrav för körkort

Kunden får inte ha ett men, en sjukdom eller kroppsskada som i väsentlig grad försämrar förmågan att köra ett fordon, eller om personen har ett men, en sjukdom eller en kroppsskada som påverkar körförmågan, får detta inte i någon väsentlig grad försämrar förmågan att köra ett fordon utrustat med automatväxel, alkohol eller särskilda manöverorgan. Om hälsotillståndet förutsätter att följande körhälsokontroll tidigarelaggs, ska punkten "Orsak till tidigarelagd körhälsokontroll" fyllas i.

Körkorts lag (2015:88) för Åland 10 § 3 och 4 mom, landskapsförordning

(2015:97) om medicinska krav.

Om kundens hälsotillstånd har försvagats på annat sätt än tillfälligt så att hälsokraven inte uppfylls, ska läkaren underrätta polisen om saken på en separat blankett (läkares anmälningsplikt 47 § i körkorts lagen).

Krav på synförmågan

Grupp 1

Den binokulära synskärpan med eller utan korrigering linser är minst 0,5 för båda ögonen tillsammans eller, om personen förlorat synen på ena ögat eller använder endast ett öga för att se är synskärpan minst 0,5 och personen har haft denna monokulära syn tillräckligt länge för att ha vant sig vid den (minst sex månader).

Båda ögonens sammanlagda synfält är minst 120° och synfältet är minst 50° till vänster och till höger samt 20° uppåt och nedåt. Det centrala synfältet får inte med en radie på 20° från mittpunkten ha några brister. Undantag från synfältskraven kan av grundad anledning göras på grundval av ett utlåtande av en specialist i ögonsjukdomar eller neurologi.

Om en person börjat se dubbelt eller har förlorat synen på ena ögat, förutsätts minst sex (6) månaders anpassningstid.

Grupp 2

Synskärpan med det ena ögat är minst 0,8 och med det andra minst 0,1 vid behov med +8 diopters korrigering linser.

Båda ögonens sammanlagda horisontella synfält är minst 160° och synfältet är minst 70° till vänster och till höger samt 30° uppåt och nedåt. Det centrala synfältet får inte med en radie på 30° från mittpunkten ha några brister.

Kontrastkänsligheten är inte märkbart försvagad och dubbelseende förekommer inte. Om det ena ögats synförmåga väsentligt har försämrats eller den tidigare binokulära synen gått förlorad, förutsätts en anpassningstid på minst 3 månader samt en bedömning av en specialistläkare för ögonsjukdomar och genomförande av ett körprov.

Krav på hörseln

Grupp 1 omfattar inga krav på hörseln. I grupp 2 ska kunden höra åtminstone med ena örat och vid behov med hörapparat höra normalt tal på fyra meters avstånd med ryggen vänd mot läkaren och förmå upprepa vad som sagts.

Rusmedelsberoende

Alkoholberoende eller oförmåga att avstå från att köra påverkad av alkohol är hinder för uppfyllande av kraven på körhälsa. En preliminär sällning sker med hjälp av frågorna 15–17 i förhandsuppgiftsblanketten samt utifrån tidigare information om patientens hälsa. Vid behov används laboratorieprov. Om det sammanlagda poängtalet i frågorna 15–17 är större än 5 eller något annat tyder på rusmedelsberoende, ställs en diagnos i enlighet med kriterierna för klassificering av sjukdom i ICD-10.

Om personen är rusmedelsberoende men uppfyller hälsokraven för körning med bil försedd med alkohol, antecknas alkohol som villkor jämte tidpunkt för uppföljningsbesök.

Undersökning av kognitionen

Om det i intervjun eller i utsagor av släktingar framkommer sådant som tyder på försvagning av den kognitiva funktionsförmågan (t.ex. minnen av händelser och tidpunkter, benägenhet att gå vilse, ökande behov av handledning och stöd). Om misstankar uppkommer om minnesstörningar, ska undersökningen fortsättas med MMSE- och CERAD-uppgiftsserier. Till bedömning av kognitionen hör även att rita av urtavlan: Be patienten rita en urtavla med siffror och sedan visare i ställningen "tio över elva". Anvisningen kan upprepas vid behov. Urtavlans poängsättning 0–6 poäng, ge ett poäng för varje rätt utförd uppgift. Tolkning 0-4 poäng = avvikande resultat. Körhälsokraven uppfylls i detta fall inte utan fortsatta undersökningar.

- urtavlan är i stort sett cirkelformad
- siffrorna 1–12 har placerats innanför cirkeln
- siffrorna är rätt placerade och på rimligt jämt avstånd från varandra
- den ena visaren rätt riktad
- även den andra visaren rätt riktad
- visarna är av rätt längd (endast när de pekar åt höger).

Tilläggskrav: körprov och prov på körförmåga

Läkaren ska vid behov föreslå körprov eller prov på körförmåga om kraven på körhälsa annars uppfylls. Till körprovet kan kunden gå direkt på basis av läkarutlåtandet, men uppmaning att avlägga prov på körförmåga ges av polisen efter att läkarutlåtandet kommit till polisens kännedom.

I körprovet utreds kundens kognitiva och övriga funktionsförmåga i trafiken.

Prov på körförmåga är mindre omfattande än körprovet. Med hjälp av provet utreds kundens förutsättningar att använda fordonets manöveranordningar och fastställs huruvida föraren eventuellt behöver några extra manöveranordningar.

Blankettens första sida med hälsoinformation arkiveras bland patienthandlingarna och den andra sidan lämnas till kunden. Den tredje sidan som innehåller endast slutsatser och tilläggskrav lämnas till Ålands polismyndighet.

Utlåtandet skickas direkt till Ålands polismyndighet, när kontrollen har gjorts:

- utifrån fastställd ålder (förare i grupp 2, vars körkort är giltigt tills de fyller 70 år)

- utifrån en tidigarelagd kontroll av körhälsan

- för att avsluta ett körförbud på medicinska grunder

- på polisens order.